

KOMISIJI ZA STUDIJE II STEPENA ELEKTROTEHNIČKOG FAKULTETA U BEOGRADU

Komisija za studije II stepena Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu imenovala nas je u Komisiju za pregled i ocenu master rada dipl. inž. Dušana Milanovića pod naslovom: „Sistemi za skladištenje energije na bazi gorivnih ćelija“. Nakon pregleda materijala Komisija podnosi sledeći:

IZVEŠTAJ

1. Biografski podaci kandidata

Rođen u Jagodini 08.03.1990. godine. Završio je osnovnu školu „17. Oktobar“ u Jagodini, a zatim i gimnaziju „Svetozar Marković“ u Jagodini 2009. godine. Iste godine upisao je Elektrotehnički fakultet u Beogradu, odsek energetika, smer elektroenergetski sistemi. Diplomirao je 2013. godine sa srednjom ocenom tokom studija 7,86 i iste godine upisao master studije na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu, modul elektroenergetski sistemi. Položio sve ispite sa prosečnom ocenom 7,4. Od stranih jezika govori engleski jezik.

2. Predmet, cilj i metodologija rada

Predmet master rada je upoznavanje sa osnovnim karakteristikama i radom sistema za elektrohemijsko skladištenje energije na bazi gorivnih ćelija. U skladu sa evropskim trendovima vezanim za zaštitu životne sredine i primenu obnovljivih izvora energije, nameće se potreba za proizvodnjom električne energije iz ekološki prihvatljivih i pouzdanih izvora energije u cilju obezbeđivanja potreba rastuće potrošnje. Obnovljivi izvori energije ne obezbeđuju konstantno snabdevanje energijom zbog promenljivosti njihovog primarnog resursa i zbog toga su neophodni sistemi za skladištenje energije kao posrednici između obnovljivih izvora energije i potrošača. Gorivne ćelije kao uređaji za skladištenje energije su na pragu komercijalne realnosti, za primenu ove malo poznate i zastupljene tehnologije neophodno je posedovanje teoretskog znanja i obrazovanje novih kadrova. U tu svrhu, neophodan je uvid u osnove principa funkcionisanja gorivnih ćelija kao i analiza veličina i karakteristika koje su od značaja za rad sistema za skladištenje energije na bazi gorivnih ćelija

U radu je opisan princip rada gorivne ćelije i osnovni zakoni termodinamike na kojima se zasniva njen rad, kao i elektrohemijske reakcije koje se odvijaju u gorivnoj ćeliji. Opisane su idealne i stvarne izlazne veličine gorivne ćelije i uticaj temperature i pritiska na njen rad, kao i uticaj gubitaka polarizacije na izlazni napon gorivne ćelije. U radu su opisani različiti tipovi gorivnih ćelija u zavisnosti od elektrolita koji se koristi. Posebno su razmatrane komponente i analiziran je rad različitih sistema za skladištenje energije na bazi gorivnih ćelija, obrađena je optimizacija sistema, kao i problemi u vezi sa izborom, načinom proizvodnje i skladištenjem goriva. Na kraju, opisani su primeri primene sistema za skladištenje energije na bazi gorivnih ćelija iz prakse.

3. Analiza rada sa ključnim rezultatima

Master rad kandidata sadrži 63 strane. Sadrži 8 poglavlja i spisak literature. Spisak literature ima 7 referenci.

U uvodnom poglavlju je dat uvod u tehnologiju gorivnih ćelija.

U drugom poglavlju je opisan princip rada gorivnih ćelija.

U trećem poglavlju je obrađena termodinamika gorivnih ćelija, prikazane su osnovne termodinamičke veličine, opisani su postupci određivanja efikasnosti gorivnih ćelija, kao i napona gorivnih ćelija.

U četvrtom poglavlju su opisani tipovi gorivnih ćelija i njihove karakteristike.

U petom poglavlju je prikazan sistem sa gorivnim ćelijama za proizvodnju električne energije. Razmatrane komponente i analiziran je rad različitih sistema za skladištenje energije na bazi gorivnih ćelija, obrađena je optimizacija sistema, kao i problemi u vezi sa izborom, načinom proizvodnje i skladištenjem goriva

U šestom poglavlju su prikazani različiti tipovi sistema sa gorivnim ćelijama.

U sedmom poglavlju su opisane primene gorivnih ćelija kod portabilnih uređaja, primene u saobraćaju, primene kao izvora i rezerve snage.

Na kraju, u osmom poglavlju je dat zaključak rada.

4. Zaključak

Prema mišljenju članova komisije, predložen master rad predstavlja značajan doprinos u oblasti obnovljivih izvora energije i sistema za skladištenje energije. U radu su opisane komponente i analiziran je rad različitih sistema za skladištenje energije na bazi gorivnih ćelija, obrađena je optimizacija sistema, kao i problemi u vezi sa izborom, načinom proizvodnje i skladištenjem goriva.

Na osnovu izloženog, komisija predlaže da se rad kandidata Dušana Milanovića pod naslovom: „Sistemi za skladištenje energije na bazi gorivnih ćelija“. prihvati kao master rad i da se kandidatu omogući usmena odbranu.

Beograd, 26.12.2014. godine

Članovi komisije:

Dr Jovan Mikušević, doc.

Dr Željko Đurišić, doc.